

L'abandonament escolar prematur des de la perspectiva de gènere

On són les noies que abandonen?

Garcia Gracia, Maribel (GRET. Departament de Sociologia. UAB)
Panadero Hernández, Hungria (Fundació Ferrer i Guàrdia)

L'estudi incorpora la mirada de gènere a la problemàtica de l'abandonament femení a fi de visibilitzar les pitjors conseqüències que té per a les noies, amb la voluntat de contribuir a desplegar accions en els programes i serveis de noves oportunitats del món local.

1. Especificitats de l'AEP femení i de les desigual implicacions de l'AEP en les noies

Revisada la bibliografia sobre el tema, l'estudi conclou que:

- La major part de les recerques i les polítiques ometen, en general, la perspectiva de gènere.
Per tant, és necessari abordar l'AEP femení des d'una perspectiva biogràfica, longitudinal i de cicle de vida, que integri una **perspectiva de gènere i interseccional**.
- **L'origen social** (capital cultural, econòmic i social de la família) explica més l'abandonament que no pas el gènere. Tanmateix, aquest fet no implica ometre les desigualtats de gènere en les polítiques vers les dones que abandonen, bàsicament provinents de famílies amb baix capital socioeconòmic o procedents de determinats contextos comunitaris, ja que es troben doblement discriminades.
- Les **joves provinents de famílies econòmicament i culturalment en situació de vulnerabilitat**, tendeixen a sobreestimar el risc al fracàs respecte a les famílies de més posició social. Altres factors personals que influeixen en aquesta situació tenen a veure amb problemes de salut física i/o mental, als que les dones joves són particularment vulnerables.
- Les noies presenten **pitjors conseqüències** perquè:
  - Resulten poc visibles, particularment les que es troben replegades a l'esfera privada i que reproduïxen els rols de gènere.
  - Perquè la provisió de l'oferta de formació professional pot ser limitada en alguns territoris i està fortament esbiaixada i masculinitzada.
  - Per les dificultats d'inserció laboral que experimenten atesa la seva concentració en sectors feminitzats, que tendeixen a salaris més baixos i amb menys progressió al llarg de la seva trajectòria laboral.

Síntesi de la publicació *L'abandonament escolar prematur des de la perspectiva de gènere*, Diputació de Barcelona, 2024

2. Recomanacions per integrar la perspectiva de gènere en el desplegament dels programes de noves oportunitats

Es proposen accions en les sis dimensions del desplegament de polítiques municipals en relació a l'abandonament escolar prematur.

Governança i coordinació (interdepartamental i interinstitucional)

Caldria integrar en la xarxa socioeducativa també als i les professionals de polítiques de gènere, així com els recursos i serveis del territori que es despleguen des d'aquest àmbit.

Prevenició

Es recomanen actuacions que despleguin programes de coeducació que incloguin el reconeixement de la diversitat afectiva/sexual, la prevenció de l'assetjament sexual, de la violència masclista i l'orientació professional no sexista.

Detecció

És recomanable compartir mirades que permetin reconstruir els perfils d'alumnes en risc des d'una dimensió holística i integrada, més enllà del que és estrictament acadèmic. D'aquesta forma, seria possible intercanviar coneixement amb l'objectiu de detectar necessitats i factors de risc, així com identificar diferents perfils de noies en risc d'abandonament o que han abandonat.

Planificació de l'oferta formativa de noves oportunitats

La planificació de l'oferta formativa de noves oportunitats hauria d'incloure l'anàlisi de la seva capacitat de cobertura en clau de gènere, la detecció del possible accés desigual de les noies als recursos formatius de nova oportunitat i l'estudi dels reptes i mancances dels programes municipals de noves oportunitats en clau de gènere.

L'acompanyament i l'orientació per la permanència en els sistemes de formació

L'assessorament i acompanyament amb perspectiva de gènere incorpora accions específiques "d'upskilling" per a noies joves amb baixes qualificacions formatives i ocupacionals. La permanència en els sistemes de formació requereix integrar i fomentar l'equitat de gènere en el suport i l'acompanyament socioeducatiu en els equipaments municipals, i potenciar els plans d'acollida i d'igualtat en les empreses que acullen alumnat de pràctiques i col·laboren amb les entitats de formació del territori.

Seguiment i monitorització

Resulta imprescindible disposar d'un registre digital compartit entre professionals que permeti visibilitzar l'alumnat en situació de risc d'abandonament educatiu i la seva traçabilitat en els programes de noves oportunitats segons el sexe. D'aquesta manera es podran identificar quins factors d'èxit i d'impacte afecten a les noies i si coincideixen amb els dels nois.

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut